

Warszawa, dnia 02 lutego 2021 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ**

DD3.054.1.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem złożonym przez Pana Senatora Roberta Dowhana podczas 19. posiedzenia Senatu 17 grudnia 2020 r., proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W 2018 r. rząd podjął działania mające na celu zapewnienie dodatkowego wsparcia społecznego, zawodowego i zdrowotnego osób z niepełnosprawnościami. 23 października 2018 r., w oparciu o przedłożenie rządowe, Sejm RP uchwalił ustawę o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, której obecny tytuł to: ustawa o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787).

Fundusz Solidarnościowy (Fundusz) jest państwowym funduszem celowym. Jego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Przychodami Funduszu jest między innymi danina solidarnościowa, będąca należnością publicznoprawną odrębną od podatku dochodowego. Okoliczności tej nie zmienia fakt, iż przepisy określające podmiot i przedmiot daniny solidarnościowej zostały umiejscowione w ustawie PIT¹.

Zgodnie z art. 30h tej ustawy podstawę obliczenia daniny solidarnościowej stanowi nadwyżka ponad kwotę 1 mln zł sumy dochodów (podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 ust. 1, 9 i 9a, art. 30b, art. 30c i art. 30f ustawy PIT) pomniejszonych o możliwe do odliczenia od tych dochodów składki na ubezpieczenia społeczne oraz o kwoty wymienione w art. 30f ust. 5 ustawy PIT.

Daninę solidarnościową pobiera się w wysokości 4% podstawy jej obliczenia. Po raz pierwszy obowiązek jej zapłaty był realizowany w 2020 r. w odniesieniu do dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2019 r.

Tak ukształtowany zakres podmiotowy oraz przedmiotowy daniny solidarnościowej jest wyrazem solidarności społecznej ukierunkowanej na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób z niepełnosprawnościami. Obowiązek zapłaty daniny solidarnościowej nie dotyczy wyłącznie przedsiębiorców ale również osób fizycznych osiągających inne dochody,

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.).

np. ze stosunku pracy, z kontraktów menedżerskich, odpłatnego zbycia papierów wartościowych, czy z zagranicznej jednostki kontrolowanej.

Z wyjaśnień Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej² wynika, że wsparcie osób z niepełnosprawnościami ze środków Funduszu odbywa się poprzez:

- 1) realizację programów rządowych i resortowych,
- 2) wypłatę świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- 3) wpłatę środków do Funduszu Dostępności,
- 4) realizację zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
- 5) realizację zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja programów resortowych przyjmowanych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego odbywa się w drodze konkursu i naboru wniosków. W odniesieniu do zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego propozycja podziału środków przedstawiana jest przez wojewodów, natomiast w zakresie jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (np. organizacje pozarządowe) podział dokonywany jest bezpośrednio przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. W przypadku programów rządowych podziału środków dokonuje właściwy minister wskazany jako realizator programu.

W 2020 r. minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przekazał na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób z niepełnosprawnościami kwotę 3 755 mln zł, w tym na:

- 1) programy rządowe 100 mln zł,
- 2) programy resortowe 135 mln zł,
- 3) odpis na Fundusz Dostępności 40 mln zł,
- 4) świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji 3 480 mln zł.

Odnosząc się natomiast do uwag dotyczących wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), należy zauważyć, że obowiązek uiszczania przedmiotowych wpłat, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami, ustawodawca nałożył na pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, którzy jednocześnie nie zatrudniają wymaganej przepisami ustawy liczby osób z niepełnosprawnościami. Wpłaty na PFRON stanowią z jednej strony obciążenie finansowe dla tych pracodawców, którzy nie realizują zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, a z drugiej strony spełniają funkcję stymulującą pracodawców do podejmowania określonych działań sprzyjających zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 29 ustawy PIT, przedmiotowe wpłaty na PFRON nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. Wpłaty na PFRON są alternatywą wobec zatrudniania wymaganej liczby osób z niepełnosprawnościami. Wpłaty te mają stanowić rodzaj zachęty do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, natomiast jeżeli pracodawca nie zdecyduje się na takie rozwiązanie, to dokonując wpłat na PFRON, przyczynia się do wspierania pracodawców zatrudniających te osoby, ponieważ ze środków tego funduszu finansowany jest system wspierania zatrudniania i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzenie zatem zmiany w ustawie PIT, w wyniku której pracodawcy mogliby zaliczać do kosztów uzyskania przychodów wpłaty na PFRON, osłabiłoby stymulacyjny charakter tej wpłaty. Byłoby to sprzeczne z intencją

² Pismo z 26 stycznia 2021 r. Nr BON-IX.070.1.2021.WO.

ustawodawcy tworzącego przepisy o wpłatach na PFRON w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również oznaczałoby finansowanie przez budżet Państwa części nałożonego obciążenia finansowego. Biorąc pod uwagę, że wpłaty na PFRON mają skłaniać pracodawców do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, to zaliczenie tych wpłat do kosztów uzyskania przychodów niweczyłoby tę stronę oddziaływania wpłat na zachowania pracodawców. Warto również podkreślić, że pracodawcy mają możliwość uniknięcia dokonywania wpłat na PFRON zatrudniając wymaganą przepisami liczbę osób z niepełnosprawnościami. Z tego względu, nie są prowadzone prace w kierunku zaliczenia dokonywanych przez pracodawców wpłat na PFRON w ciężar prowadzonej działalności.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie informuję, że w chwili obecnej nie przewiduje się wprowadzenia zmian w postulowanym zakresie.

Z upoważnienia
Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Finansów
Jan Sarnowski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
odpowiedzi@senat.gov.pl